Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă, judecător Olesea Ciocîrtă-Rusu
Dosarul nr. 2a-992/24
(2-23122020-02-2a-12032024)

D E C I Z I E

24 iunie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Hristina Craveț și Eleonora Badan-Melnic

examinând, în procedură scrisă, cererea de apel declarată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, în interesele Î.M. „Incaso" S.R.L.,

împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 09 ianuarie 2024, prin care a fost respinsă acțiunea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată, în procedura cererilor cu valoare redusă, înaintată de Î.M. „Incaso" S.R.L. către Alexei Ceban cu privire la încasarea datoriei,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La data de 21 august 2023, Î.M. „Incaso" S.R.L., prin intermediul avocatului Eugeniu Bujoreanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ceban Alexei, solicitând încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la 12 ianuarie 2022, între „Creditbun" S.R.L., în calitate de creditor, și Ceban Alexei, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de credit nr. 22SB3692, în aceeași zi fiind executate formalitățile aferente acordării creditului la sediul creditorului.

Reclamanta a susținut că „Creditbun" S.R.L. și-a executat obligațiile contractuale, transferând pârâtului suma împrumutată, însă acesta nu și-a respectat obligațiile asumate privind rambursarea creditului în conformitate cu graficul de plată convenit. Potrivit condițiilor contractuale, pentru nerespectarea termenelor de rambursare, debitorul urma să achite, pe lângă suma principală a creditului, dobânda și penalitatea contractuală aferentă perioadei de întârziere.

Totodată, reclamanta a menționat că pârâtul a fost notificat, prin intermediul scrisorilor recomandate expediate la adresa sa, cu privire la neexecutarea obligațiilor contractuale. Ulterior, creanța rezultată din contractul de credit a fost cesionată către Î.M. „Incaso" S.R.L.

De asemenea, reclamanta a indicat că, urmare a neachitării plăților scadente, la adresa pârâtului a fost expediată o reclamație prin care acesta a fost informat repetat despre încălcarea clauzelor contractuale, rezilierea anticipată a contractului de către creditor și obligația de a restitui suma creditului, precum și de a achita penalitatea prevăzută de contract.

Întrucât pârâtul nu și-ar fi executat obligația de rambursare a creditului, Î.M. „Incaso” S.R.L. a solicitat încasarea de la Ceban Alexei a datoriei în cuantum total de 5 893,80 lei, compusă din suma principală a creditului de 3 000 lei, dobânda contractuală de 1 468,80 lei și penalitatea contractuală de 1 425 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 09 ianuarie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de .M. ,,Incaso” S.R.L. către Alexei Ceban cu privire la încasarea datoriei în baza contractului de credit nebancar nr.22SB392 din 12.01.2022, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 22 ianuarie 2024, Î.M. ,,Incaso” S.R.L. a depus cererea de apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acord cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă a fost emis la 09 ianuarie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 22 ianuarie 2024, cu respectarea termenului legal de 30 zile de declarare a apelului.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, reprezentantul apelantei Î.M. „Incaso” S.R.L. a invocat dezacordul cu soluția instanței de fond, care a respins integral acțiunea, susținând că aceasta a interpretat și a aplicat eronat prevederile Codului civil referitoare la cesiunea de creanță.

În acest sens, apelanta a menționat că instanța de fond și-a întemeiat soluția pe dispozițiile art. 827 alin. (1) și (2) din Codul civil, potrivit cărora creanța se transmite cesionarului în starea în care se află la momentul cesiunii. Potrivit apelantei, această normă nu exclude posibilitatea cesionării creanțelor viitoare, ci stabilește efectele transmiterii dreptului de creanță, fără a permite modificarea sau îmbunătățirea ulterioară a acestuia în beneficiul cesionarului.

Totodată, apelanta a susținut că, potrivit art. 43 din Codul civil, drepturile de creanță cu caracter patrimonial sunt, în principiu, transmisibile și sesizabile, cu excepția celor pentru care legea sau acordul părților instituie o interdicție. În opinia sa, creanța rezultată din contractul de credit încheiat între „Creditbun” S.R.L. și Ceban Alexei nu face parte din categoria drepturilor intransmisibile, fiind susceptibilă de cesiune.

În susținerea poziției sale, apelanta a făcut trimitere la art. 823 alin. (1) din Codul civil, care permite titularului să cesioneze unei terțe persoane o creanță transmisibilă și sesizabilă, precum și la art. 828 alin. (2) din același cod, referitor la garanțiile asumate de cedent cu privire la existența creanței cesionate și la dreptul de a o transmite.

Apelanta a arătat că, la 21 octombrie 2021, „Creditbun" S.R.L. și Î.M. „Incaso" S.R.L. au încheiat Contractul de cesiune a creanțelor de viitor nr. 2213/742574, iar la 29 aprilie 2022 a fost întocmită Anexa nr. 5 la acest contract, însoțită de actul de predare-primire a drepturilor asupra creanțelor, semnat de ambele părți. Potrivit apelantei, prin aceste înscrisuri a fost individualizată și transmisă către Î.M. „Incaso" S.R.L. creanța rezultată din contractul de credit nr. 21SC11342, încheiat cu Ceban Alexei.

Apelanta a menționat, că instanței de fond că nu a acordat o apreciere corespunzătoare Anexei nr. 5 din 29 aprilie 2022 și actului de predare-primire, deși acestea ar demonstra, în opinia sa, transmiterea creanței litigioase către Î.M. „Incaso" S.R.L. și dobândirea de către aceasta a calității de creditor al pârâtului.

De asemenea, apelanta a susținut că legislația civilă permite încheierea unor acte juridice ale căror efecte sunt destinate să se producă în viitor, făcând trimitere, în acest sens, la art. 347 din Codul civil, care reglementează actele juridice afectate de condiții suspensive sau rezolutorii. În opinia sa, contractul de cesiune a creanțelor de viitor reprezintă un asemenea instrument juridic, prin intermediul căruia părțile pot conveni asupra transmiterii unor creanțe ce vor lua naștere ulterior încheierii contractului.

În acest context, apelanta a considerat neîntemeiată concluzia instanței de fond potrivit căreia Î.M. „Incaso" S.R.L. nu ar fi dobândit, în condițiile legii, dreptul de creanță împotriva lui Ceban Alexei. Aceasta a insistat că Anexa nr. 5 și actul de predare-primire, depuse la materialele cauzei, confirmă realizarea cesiunii și transmiterea dreptului de creanță în conformitate cu prevederile contractuale și legale.

Aprecierea instanţei de apel:

Verificând legalitatea hotărârii contestate, în cumul cu argumentele invocate în cererea de apel și actele cauzei, Colegiul judiciar consideră apelul declarat drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond din următoarele motive.

Colegiul reține, că acțiunea înaintată de Î.M. „Incaso" S.R.L. către Alexei Ceban cu privire la încasarea datoriei, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 276[4] alin. (5) Cod de procedură civilă, instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător.

Potrivit art. 276[3] alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii

atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

La rândul său, art. 386 alin.(1) lit. a), c) și d) Cod de procedură civilă, stabilește că, temeiurile de casare sau modificare a hotărârii de către instanța de apel apar în cazul în care: circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Astfel, din probatoriul administrat în cauză, Colegiul judiciar reține că, la data de 12 ianuarie 2022, între „Creditbun” S.R.L., în calitate de împrumutător, și Ceban Alexei, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nebancar nr. 22SB392, prin care ultimului i-a fost acordată suma de 3 000 lei, pentru un termen de șase luni, cu obligația de a restitui împrumutul în conformitate cu graficul de rambursare stabilit.

La data de 21 octombrie 2021, între OCN „Creditbun” S.R.L., în calitate de cedent, și Î.M. „Incaso” S.R.L., în calitate de cesionar, a fost încheiat Contractul de cesiune a creanțelor nr. 2213/742574, prin care cedentul a transmis cesionarului drepturile de creanță aferente contractelor de creditare încheiate cu clienții săi, care înregistrau datorii neachitate, inclusiv drepturile prezente și/sau viitoare privind recuperarea creanței, a dobânzilor, comisioanelor și penalităților contractuale ori prevăzute de lege, precum și drepturile de garanție și celelalte drepturi accesorii.

Ulterior, la data de 29 aprilie 2022, între „Creditbun” S.R.L. și Î.M. „Incaso” S.R.L. a fost încheiată Anexa nr. 5 la Contractul de cesiune a creanțelor de viitor nr. 2213/742574, aceasta constituind parte integrantă a contractului de cesiune și prevăzând transmiterea de către cedent către cesionar a drepturilor de creanță individualizate potrivit anexei.

Totodată, potrivit actului de predare-primire a creanței nr. 220422133497, indicat în dosar ca fiind din 21 octombrie 2021, în temeiul Contractului de cesiune a creanțelor nr. 2213/742574, „OCN Creditbun” S.R.L. a transmis, iar Î.M. „Incaso” S.R.L. a preluat creanța față de debitorul Ceban Alexei (f.d. 22).

Din materialele cauzei rezultă, de asemenea, că, prin notificarea din 6 septembrie 2022, Î.M. „Incaso” S.R.L. l-a somat pe Ceban Alexei cu privire la necesitatea achitării datoriei acumulate și la consecințele neexecutării obligațiilor asumate. Potrivit înscrisurilor prezentate, notificarea a fost recepționată de către pârât la data de 21 septembrie 2022 (f.d. 15-16).

Invocând neexecutarea de către pârât a obligației de restituire a împrumutului, Î.M. „Incaso” S.R.L. a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată, solicitând încasarea datoriei rezultate din contractul de împrumut.

Fiind învestită cu examinarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 9 ianuarie 2024, a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul judiciar apreciază această concluzie ca fiind eronată, întrucât instanța de fond nu a aplicat corect normele de drept material incidente și nu a analizat în mod complet circumstanțele relevante ale cauzei.

În drept, cu titlu de norme de drept material aplicabile, instanța de apel reține că, în conformitate cu art. 774 alin. (1) Cod civil, (1) În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 776 Cod civil, Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 823 alin. (1) din Codul civil, o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titularul acesteia (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract, iar din momentul încheierii contractului de cesiune, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță, dacă din contract nu rezultă un moment ulterior. Totodată, alin. (2) al aceluiași articol prevede că cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

Potrivit art. 827 alin. (1) și (2) din Codul civil, drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii, iar odată cu cesiunea creanței asupra cesionarului trec garanțiile și celelalte drepturi accesorii. De asemenea, conform art. 828 alin. (2) lit. a) și b) din Codul civil, cedentul garantează că creanța cesionată există sau, în cazul unei creanțe viitoare, va exista conform contractului din care rezultă, precum și că este îndreptățit să o cedeze ori va fi în drept să o facă la momentul producerii efectelor cesiunii.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul judiciar constată că prima instanță a întemeiat soluția de respingere a acțiunii pe împrejurarea că, la data încheierii contractului de cesiune din 21 octombrie 2021, creanța față de Alexei Ceban nu exista, întrucât contractul de împrumut a fost încheiat ulterior, la 12 ianuarie 2022.

Totuși, această împrejurare, examinată izolat, nu constituie un temei suficient pentru a concluziona că cesiunea creanței litigioase a fost lipsită de efecte juridice. Or, din conținutul contractului de cesiune nr. 2213/742574 rezultă că părțile au convenit transmiterea nu doar a creanțelor existente, ci și a drepturilor de creanță prezente și/sau viitoare care decurg din contractele de creditare încheiate de cedent cu clienții săi și care înregistrează datorii neachitate.

Prin urmare, obiectul contractului de cesiune nu era limitat exclusiv la creanțele existente la momentul încheierii acestuia, părțile prevăzând expres posibilitatea transmiterii unor creanțe ce urmau să ia naștere ulterior. O asemenea modalitate de organizare a raporturilor contractuale nu poate fi considerată, prin ea însăși, contrară legii, în condițiile în care art. 828 alin. (2) lit. a) din Codul civil recunoaște expres posibilitatea cesionării creanțelor viitoare.

În aceste condiții, faptul că raportul obligațional dintre S.R.L. „Creditbun" și Alexei Ceban s-a constituit la 12 ianuarie 2022, ulterior încheierii contractului-cadru de cesiune, nu exclude posibilitatea transmiterii ulterioare a creanței către Î.M. „Incaso" S.R.L. Este necesar, însă, ca din înscrisurile prezentate să rezulte că respectiva creanță a fost individualizată și transmisă cesionarului în conformitate cu prevederile contractuale și legale.

Sub acest aspect, Colegiul judiciar reține că, la 29 aprilie 2022, între S.R.L. „Creditbun" și Î.M. „Incaso" S.R.L. a fost întocmită Anexa nr. 5 la contractul de cesiune, iar potrivit susținerilor apelantei, aceasta constituie parte integrantă a contractului și individualizează creanțele transmise.

Totodată, la materialele cauzei a fost anexat actul de predare-primire a creanței, în care este indicat debitorul Ceban Alexei.

Prin urmare, instanța de fond urma să examineze înscrisurile menționate în ansamblu, prin raportare la conținutul contractului de cesiune, la momentul nașterii creanței și la data individualizării acesteia, pentru a stabili dacă Î.M. „Incaso" S.R.L. a dobândit dreptul de a pretinde executarea obligației de către pârât. Simpla constatare că acordul-cadru de cesiune a fost încheiat anterior contractului de împrumut nu era suficientă pentru a exclude, fără o asemenea verificare, efectele juridice ale cesiunii ulterioare a creanței individualizate.

Prin prisma normelor legale enunțate supra, coroborate cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Colegiul judiciar constată existența raportului obligațional dintre Î.M. „Incaso" S.R.L. și Alexei Ceban, reținând că între părți a fost încheiat un contract de împrumut, în temeiul căruia reclamantul și-a executat obligația de a transmite suma împrumutată, în timp ce pârâtul nu și-a onorat obligația corelativă de restituire a acesteia. Or, la materialele cauzei nu se regăsesc probe care să confirme restituirea împrumutului, motiv pentru care pretenția reclamantului privind încasarea sumei de 3000 lei este întemeiată și urmează a fi admisă.

În ceea ce privește dobânda contractuală, Colegiul reține că, potrivit art. 1764 alin. (1) din Codul civil, părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante, iar conform art. 1244 alin. (5)–(7) din același cod, suma de bani împrumutată este purtătoare de dobândă din ziua transmiterii acesteia către împrumutat, dacă părțile nu au convenit altfel. Totodată, în temeiul art. 1247 alin. (1) din Codul civil, împrumutatul este obligat să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit prin contract.

În speță, părțile au convenit asupra unei dobânzi contractuale de 0,68% zilnic și a unei penalități de 1,9% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere. Prin urmare, în măsura în care creditorul a respectat cerințele prevăzute de art. 15 alin. (7) din Legea nr. 202/2013, acesta este îndreptățit să solicite încasarea dobânzii contractuale, calculată în cuantum de 1468,80 lei.

Referitor la pretenția privind încasarea penalității, Colegiul constată că, potrivit informațiilor standard privind împrumutul pentru consumatori, în cazul întârzierii la plată, debitorul urma să achite o penalitate de 1,9% din soldul creditului restant pentru fiecare zi de întârziere. În temeiul acestei clauze contractuale, reclamantul a calculat o penalitate în cuantum de 1425 lei.

Cu toate acestea, Colegiul subliniază că simpla existență a unei clauze contractuale prin care este stabilită o penalitate nu exonerează instanța de judecată de obligația de a verifica legalitatea și caracterul echitabil al acesteia, în special atunci când raportul juridic este unul încheiat între un profesionist și un consumator.

În conformitate cu art. 947 alin. (1) și (3) din Codul civil, clauza penală reprezintă prevederea contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul ce ar putea rezulta din neexecutarea obligației, stabilind că debitorul va remite creditorului o sumă de bani sau un alt bun cu titlu de penalitate. Aceasta poate fi determinată într-o sumă fixă ori sub forma unei cote din valoarea obligației garantate sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma dobânzii de întârziere.

Totodată, potrivit art. 334 alin. (1) din Codul civil, actul juridic sau clauza care contravine vădit ordinii publice ori bunelor moravuri este nulă. În conformitate cu art. 328 alin. (1) și (2) din același cod, nulitatea absolută poate fi invocată de orice persoană care justifică un interes născut și actual, atât pe cale de acțiune, cât și pe cale de excepție, instanța fiind obligată să o constate din oficiu, după audierea participanților la proces.

În aceeași ordine de idei, art. 329 alin. (1) și (2) din Codul civil instituie regimul nulității de protecție a clauzelor abuzive din contractele încheiate cu consumatorii, precum și al clauzelor prin care se derogă, în detrimentul acestora, de la dispozițiile legale imperative. Nulitatea de protecție operează numai în măsura în care anularea clauzei respective este în beneficiul consumatorului.

Sub acest aspect, Colegiul reține că, potrivit art. 1069 alin. (1), (3) și (4) din Codul civil, o clauză contractuală nu este considerată negociată individual atunci când consumatorul nu a avut posibilitatea reală de a-i influența conținutul, în special dacă aceasta a fost elaborată anticipat și propusă ca parte a unor clauze standard. În contractele încheiate între un profesionist și un consumator operează prezumția că respectivele clauze au fost propuse de profesionist și nu au fost negociate individual.

De asemenea, art. 1071 din Codul civil obligă profesionistul să asigure redactarea clauzelor nenegociate individual într-un limbaj clar, inteligibil și lizibil. Nerespectarea cerinței de transparență poate constitui, în condițiile legii, un temei pentru calificarea clauzei drept abuzivă.

Potrivit art. 1072 alin. (1) și (2) din Codul civil, într-un contract încheiat între un profesionist și un consumator, clauza nenegociată individual se consideră abuzivă dacă, fiind propusă de profesionist, creează, contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în detrimentul consumatorului.

La evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale, art. 1075 alin. (1) din Codul civil impune luarea în considerare a respectării obligației de transparență, a naturii obiectului contractului, a circumstanțelor existente la momentul încheierii acestuia, precum și a celorlalte clauze contractuale relevante.

Conform art. 1076 alin. (1)–(4) din Codul civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută, iar în cazul contractelor încheiate cu consumatorii instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu. În același timp, dacă raportul contractual poate fi menținut în mod rezonabil fără clauza abuzivă, celelalte prevederi contractuale își păstrează valabilitatea.

Totodată, art. 1077 alin. (1) pct. 3) din Codul civil califică drept abuzive clauzele nenegociate individual care au ca obiect sau efect obligarea consumatorului să respecte prevederi cu care acesta nu a avut posibilitatea reală de a se familiariza înainte de încheierea

contractului. Potrivit art. 1079 din același cod, clauzele prevăzute la art. 1077 alin. (1) pct. 1)–3) sunt considerate abuzive chiar și în situațiile în care ar fi fost negociate individual.

Raportând aceste dispoziții legale la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că raportul juridic dedus judecății își are originea într-un contract de adeziune, ale cărui clauze au fost prestabilite de către profesionist pentru a fi utilizate în relația cu o multitudine de potențiali consumatori, fără ca aceștia să dispună de o posibilitate reală de a le negocia conținutul.

În acest context, caracterul obligatoriu al contractului nu poate fi interpretat în sensul recunoașterii unei eficacități juridice absolute tuturor clauzelor sale, independent de respectarea normelor imperative și a dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor. Dimpotrivă, instanței îi revine obligația de a verifica dacă prevederile contractuale respectă cerințele bunei-credințe și nu generează un dezechilibru semnificativ în detrimentul consumatorului.

Aplicând aceste considerente la clauza privind penalitatea de întârziere, Colegiul apreciază că stabilirea unei penalități de 1,9% din soldul creditului pentru fiecare zi de întârziere este susceptibilă să genereze o sarcină excesivă pentru consumator, vădit disproporționată în raport cu prejudiciul care putea fi prevăzut în mod rezonabil la momentul încheierii contractului. O asemenea clauză, inserată într-un contract de adeziune și lipsită de o justificare proporțională cu interesele legitime ale creditorului, poate conduce la un dezechilibru contractual semnificativ, contrar cerințelor bunei-credințe.

Colegiul mai reține că protecția consumatorului impune o examinare efectivă a clauzelor contractuale, independent de faptul că debitorul a contestat sau nu în mod expres caracterul lor abuziv. Întrucât consumatorul se află, de regulă, într-o poziție de inferioritate față de profesionist, atât din perspectiva puterii de negociere, cât și a nivelului de informare, instanța este chemată să asigure un control judiciar efectiv al clauzelor care ar putea afecta în mod disproporționat drepturile acestuia.

Prin urmare, având în vedere natura contractului, caracterul prestabilit al clauzei privind penalitatea și cuantumul acesteia, Colegiul concluzionează că prevederea contractuală în discuție are caracter abuziv și este susceptibilă de nulitate absolută, în condițiile art. 1076 din Codul civil.

În consecință, Colegiul va constata caracterul abuziv al clauzei contractuale referitoare la penalitatea de întârziere și va respinge pretenția Î.M. „Incaso” S.R.L. privind încasarea penalității în cuantum de 1425 lei, menținând obligația pârâtului de a restitui suma împrumutată și de a achita dobânda contractuală, în limitele în care aceasta este legal datorată.

Cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul judiciar reține că, potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată suportate. În cazul admiterii parțiale a acțiunii, cheltuielile de judecată se compensează reclamantului proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Conform alin. (3) al aceluiași articol, aceste dispoziții se aplică și la repartizarea cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

Totodată, în conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, partea care a pierdut procesul poate fi obligată să compenseze cheltuielile de asistență juridică suportate de partea care a avut câștig de cauză, în măsura în care acestea au fost reale,

necesare și rezonabile, cu condiția ca partea respectivă să fi fost reprezentată în judecată de un avocat.

Raportând dispozițiile legale menționate la circumstanțele cauzei și ținând cont de soluția pronunțată asupra fondului litigiului, Colegiul judiciar consideră necesară repartizarea cheltuielilor de judecată în conformitate cu rezultatul examinării acțiunii și al apelului.

Astfel, Colegiul va dispune încasarea de la Alexei Ceban în beneficiul Î.M. „Incaso" S.R.L., a cheltuielilor de judecată aferente taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată, în cuantum de 250 lei, proporțional părții admise din acțiune, precum și a taxei de stat în sumă de 221,50 lei și a taxei de timbru în sumă de 200 lei, achitate la depunerea apelului.

De asemenea, Colegiul judiciar consideră întemeiată cererea privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 500 lei, suportate de reclamantă și confirmate prin ordinul de plată nr. 11091 din 19 iulie 2023 (f.d. 25). Prin urmare, având în vedere caracterul real și necesar al acestor cheltuieli, precum și soluția adoptată asupra fondului cauzei, Colegiul dispune încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei a cheltuielilor de asistență juridică în cuantumul menționat.

În final, din considerentele descrise și anterior enunțate, având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite de prima instanță, dar au fost apreciate greșit, la fel și normele de drept material au fost aplicate incorect și nu este necesară verificarea suplimentară a unor dovezi, Colegiul ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de avocatul Eugeniu Bujoreanu, în interesele Î.M. „Incaso" S.R.L., de a casa hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, din 9 ianuarie 2024 și de a pronunța o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Î.M. „Incaso" S.R.L. împotriva lui Alexei Ceban să fie admisă parțial.

În conformitate cu prevederile art. art.385 lit. c), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarat de către avocatul Eugeniu Bujoreanu, în interesele Î.M. „Incaso" S.R.L.

Se casează hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 09 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „Incaso" S.R.L. către Alexei Ceban cu privire la încasarea datoriei și în cauză, se pronunță o nouă hotărîre, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „Incaso" S.R.L. către Alexei Ceban cu privire la încasarea datoriei.

Se încasează de la Alexei Ceban în beneficiul Î.M. „Incaso" S.R.L. suma de 3 000(trei mii) lei, cu titlu de datorie la corpul creditului nebancar nr.22SB392 din 12.01.2022, suma de 1 468,80 (o mie patru sute șaizeci și opt, 80) lei, cu titlu de dobîndă contractuală și cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat, proporțional părții admise din acțiune în sumă de 250 (două sute cincizeci) lei, achitați la depunerea cererii de chemare în judecată, taxa de stat în sumă de 221,50 (două sute douăzeci și unu,50) lei, taxa de timbru în sumă de 200 (două sute) lei, achitați la depunerea cererii de apel și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 500 (cinci sute) lei.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la emitere

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Hristina Craveț

Eleonora Badan-Melnic